

zák. i pro případ, že by se mu nebylo jednalo vážně, nýbrž toliko zdánlivě o to, by docílil něco na ohroženém a když při tomto čistě podpůrném uvažování vyslovil názor ve směru právním při nejmenším nejasný. Bylo proto zmateční stížnost již v zasedání neveřejném ve smyslu § 4 čís. 2 novely k trestnímu řádu zamítnouti jako zřejmě nedůvodnou.

Čís. 3361.

**Tiskový zákon (ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863).
Jde-li o opravu osoby soukromé, jest stíhání přestupku § 22 (stejně jako § 21) zákona vyhrazeno obžalobě soukromé.**

Při opravách, které vycházejí od osob soukromých, jsou přípustny poznámky a dodatky doslov opravy nepřerušující (§ 19 zákona).

(Rozh. ze dne 27. prosince 1928, Zm I 690/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu v Mostě ze dne 27. října 1927, a potvrzujícího jej rozhodnutí krajského jako odvolacího soudu v Mostě ze dne 7. prosince 1927, jimiž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 22 zák. o tisku, takto právem: Oněmi rozsudky byl porušen zákon v ustanoveních § 2 a 46 tr. ř. a § 22 odst. první pokud se týče druhý zákona o tisku, rozsudky ty se zrušují a obžalovaný se podle § 259 čís. 1 pokud se týče i podle § 259 čís. 3 tr. ř. zprošťuje z obžaloby pro onen přestupek.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Mostě ze dne 27. října 1927 byl obžalovaný odpovědný redaktor periodického časopisu S. A., uznán vinným přestupkem podle § 22 zák. o tisku, jehož se prý dopustil tím, že v čísle 128. řečeného časopisu ze dne 4. června 1927 k tiskové opravě Jindřicha Sch-a připojil dodatek, a odsouzen proto ku peněžitému trestu. Podle rozsudkových důvodů neuznal soud správnou námitku obviněného, že podle doslovu § 22 zák. o tisku zákaz poznámek a dodatků týká se jen úředních oprav, vycházejí z názoru, že podle onoho § jest veškeré opravy podle § 19 cit. zákona otisknouti bez jakékoli vložky, že tedy nesmí obsahovati ani dodatky. Krajský jako odvolací soud v Mostě rozhodnutím ze dne 7. prosince 1927 rozsudek ten potvrdil, připojiv se k názoru prvního soudu s odůvodněním, že § 22 odst. první zák. o tisku zakazuje bezpodmínečně »vynechávky a vsuvky« v opravách, tím má býti zachováno právo opravujícího, by byl veřejností slyšen, aniž by mu v tom bylo překáženo nesprávným pozměněním, ke kterému mohou vynechávky a vsuvky zavdati příčinu; v souzeném případě se jedná o vsuvku, což plyne z toho, že odpověď na

opravu není uvedena v samostatném odstavci, nýbrž v téže řádce, ve které jest podpis. Než, i kdyby se nemělo za to, že jde o vsuvku, rovná se podle názoru odvolacího soudu jakékoliv připojení nebo dodatek »vsuvce«, a odvolává se odvolací soud na rozhodnutí býv. vídeňského nejv. soudu úř. sbírka č. 1342, jež s ohledem na ustanovení § 22 odst. první zák. o tisku prohlašuje, že opravy ve znetvořené formě s dodatky neb vynechávkami nejsou redaktoru dovoleny.

Oba řečené rozsudky porušují zákon ve dvojím směru: Trestní řízení bylo zahájeno jen k návrhu veřejného obžalobce a také rozsudek byl vynesena jen na návrh veřejného obžalobce. Žádost o uveřejnění opravy podle § 19 zák. o tisku však vycházela od soukromé osoby, nešlo tedy o opravy úřední, nýbrž o opravu soukromou, a byl proto k výkonu práva žalobního oprávněn jen Jindřich Sch., od něhož oprava vycházela. Zákon o tisku v § 22 nemá sice výslovného ustanovení, že stíhání přestupku v něm označeného ve případech, kde žádost za uveřejnění opravy vychází od osoby soukromé, jest ponechati obžalobě soukromé, avšak plyne to z historického vývoje ustanovení §§ 19 až 22 zák. o tisku. Podle původního doslovu § 19 byl k žádosti o uveřejnění opravy — ať úřední nebo soukromé — oprávněn státní zástupce a jen v případě, že státní zástupce to odepřel anebo zúčastněná soukromá osoba se na něho nechtěla obrátiti, mohla se soukromá osoba přímo na soudu dovolávati zakročení. Článkem II. zák. z 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. bylo toto ustanovení změněno v ten smysl, že může za opravu žádati buď úřad aneb osoba zúčastněná (soukromá), čímž byl zákrok veřejného obžalobce při opravách osob soukromých vyloučen. Tomu odpovídá i změna nastavši oním článkem II. v původním doslovu § 21 tisk. zák. Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 16. listopadu 1881 prohlásil výslovně, že se stíhání přestupku § 21 tisk. zák. (v doslovu čl. II. zák. z 15. října 1868, čís. 142 ř. zák.), jde-li o žádost soukromé osoby o uveřejnění opravy, ponechává obžalobě soukromé. Poněvadž jak v § 21 tak i v § 22 tisk. zák. jde v podstatě o totéž, totiž o porušení povinnosti uveřejnění žádanou opravu, — porušení pozůstává při § 21 v neuveřejnění opravy vůbec, při § 22 v neuveřejnění způsobem zákonu odpovídajícím, — platí o § 22 totéž, co platí o § 21, a jest tedy stíhání přestupku § 22, jde-li o opravu osoby soukromé, vyhrazeno obžalobě soukromé.

Rozsudky shora řečené porušují zákon i ve druhém směru: Podle ustanovení § 22 odst. první zák. o tisku musí všechny písemnosti uvedené v §§ 19 až 20 uv. zák. býti vytištěny beze změny, aniž by se do nich něco vkládalo. Účelem tohoto ustanovení jest, by oprava byla uveřejněna ve svém doslovu, zodpovědný redaktor nesmí na opravě nic změnit, nesmí z ní nic vynechat, ji zkomoliti, na jejím doslovu změny provést, nesmí ani do textu jejího nic vložit. Toto ustanovení prvního odstavce § 22 vztahuje se na všechny opravy ať již úřední nebo soukromé. Úředním opravám, avšak jen úředním opravám, poskytuje druhý odstavec téhož § další ochranu, zakazuje, by se v témž čísle nebo v sešitu, v němž oprava jest uveřejněna, k ní nic nepřidávalo a nečinily se poznámky vztahující se k opravě. Tento t. zv. zákaz glosování platí podle výslovného ustanovení zákona jen pro opravy úřední, neboť, kdyby

zákonodárce byl chtěl poskytnouti tuto zvláštní ochranu opravám vůbec, nemělo by smyslu, by protikladem k odstavci prvému, týkajícímu se všech oprav, v odstavci druhém uváděl zvláštní ustanovení vztahující se výslovně jen na opravy úřední. Z toho plyne, že při opravách, které vycházejí od osob soukromých, jsou přípustné poznámky a dodatky doslov opravy nepřerušující (srov. Liszt: Lehrbuch der österr. Pressrechtes str. 181 a 327). V souzeném případě byl doslov žádané opravy nezměněn, bez výpustek a bez vložek do jejího textu uveřejněn, text opravy jest také z uvozovacích znamének zjevný a jest každému čtoucímu zjevno, co jest zněním opravy; kromě toho jest text opravy oddělen od připojené poznámky pomlčkou (—) a tím i typograficky jest vyznačeno oddělení opravy od následující jí poznámky. Rozhodnutí odvolacího soudu nesprávně usuzuje, že jde o »vsuvku«, neboť do kontextu opravy není nic vsunuto, a nepatřičně pokládá pojmy »vsuvka« a »dodatek« za totožné. Odpovědný redaktor se tedy nedopustil přestupku § 22 tisk. zák., připojiv k doslovu soukromé opravy poznámky a dodatky, z nichž každému jest ihned zřejmo, že k textu opravy nepatří. Právní výklad, který dávají § 22 tisk. zák. oba nižší soudy, jest právně mylný a bylo by jen ještě podotknouti, že se soud odvolací rozhodnutí býv. víd. nejv. soudu sb. čís. 1324 dovolává nesprávně na podporu svého názoru, neboť i v tomto rozhodnutí jde o opravu uveřejněnou ve formě zkomolené, s vynecháním některých vět a se změnou jiných vět doslovu opravy.

Čís. 3362.

Čs. četnictvo jest pokládati za část čsl. armády; platí proto cís. nař. ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák. i pro urážky na cti příslušníků čsl. četnictva, avšak jen pokud jsou četníky na zkoušku bez hodnosti rotmistra. Žalobní právo zemského četnického velitele nevztahuje se na definitivní četníky a na četníky na zkoušku, jsou-li rotmistry.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1928, Zm II 439/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu pro věci trestní v Brně ze dne 1. února 1928, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem § 487 tr. zák. (a čl. V. zákona čís. 8/1863), a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně jako soudu odvolacího ze dne 8. března 1928, pokud jím bylo zamítnuto odvolání podané do onoho rozsudku obžalovaným ohledně výroku o vině, — takto právem: Oněmi rozsudky byl porušen zákon v ustanovení § 495 tr. zák. a cís. nařízení ze dne 27. října 1853, čís. 228 ř. zák., rozsudky ty se zrušují a obžalovaný sprostňuje se podle § 259 čís. 1 tr. ř. z obžaloby, že ve stížnosti k četnickému velitelství v Brně ze dne 22. října 1927 — v místech »jeho udání považují za lehké a nesprávné úřadování« vinil křivě četnického strážmistra Ludvíka B-a ze zločinu zneužití úřední moci, aniž vinění dosáhlo vlastnosti § 209 tr. zák., a že tím spáchal přestupek proti bezpečnosti cti ve smyslu § 487 tr. zák. (nesprávně i čl. V. zákona čís. 8 ř. zák. z roku 1863).